



RZECZPOSPOLITA POLSKA  
Rzecznik Praw Dziecka  
*Marek Michalak*

Warszawa, 17 sierpnia 2016 roku

ZSS.422.41.2016.JW

**Pani  
Elżbieta Rafalska  
Minister Rodziny, Pracy  
i Polityki Społecznej**

do Rzecznika Praw Dziecka wpływają apele rodziców dzieci z niepełnosprawnością, którzy pomimo trudnej sytuacji życiowej nie spełniają ustawowych kryteriów dla uzyskania świadczenia wychowawczego, albowiem przekraczają progi dochodowe i związku z tym zostają pozbawieni dodatkowego wsparcia na częściowe pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych i wychowywaniem dzieci.

Rodzice dzieci z niepełnosprawnością zwracają uwagę na społeczne poczucie niesprawiedliwości, przejawiające się w wykluczeniu dzieci z niepełnosprawnością w stopniu lekkim z uprawnienia do świadczenia wychowawczego, w przypadku przekroczenia progu dochodowego.

Podstawę normatywną ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego stanowi art. 5 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (Dz. U. z 2016 r. poz. 195), określający przesłanki, których spełnienie warunkuje przyznanie świadczenia wnioskodawcy. Zgodnie z ust. 3 powołanego przepisu, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko z niepełnosprawnością, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł (art. 5 ust. 4).

W związku z przyjętą w art. 2 pkt. 9 ustawy definicją dziecka z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy rodzina wychowuje dziecko w wieku od 16 do 18 lat legitymujące się lekkim stopniem niepełnosprawności, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje wówczas, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 800,00 zł (art. 5 ust. 3).



26 lat Konwencji  
o Prawach Dziecka

W opinii Rzecznika Praw Dziecka w ramach wyznaczonej grupy dzieci z niepełnosprawnością, podmiotów podobnych, niedopuszczalne jest odmienne traktowanie dzieci legitymujących się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności. Wystąpienie podobieństwa w postaci niepełnosprawności powinno stanowić przesłankę zastosowania zasady równości. Rządowy program wspierania rodzin powinien zapewnić jednakowy dostęp do świadczenia wychowawczego rodzinom wychowującym dzieci z lekkim stopniem niepełnosprawności z tymi, które wychowują dzieci z orzeczoną umiarkowaną i znacznym stopniem niepełnosprawności.

Przez powyższe należy rozumieć umożliwienie przyznawania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy dochód rodziny nie przekracza kwoty 1 200,00 zł, także wówczas, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się lekkim stopniem niepełnosprawności.

Należy podkreślić, że wychowywanie dziecka z niepełnosprawnością w stopniu lekkim również niesie za sobą poważne obciążenia finansowe dla rodziny. Są one związane przede wszystkim z ponoszeniem kosztów jego leczenia i rehabilitacji, wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne, czy też dodatkowymi nakładami finansowymi na edukację i rozwój.

W tym świetle funkcjonujące uregulowanie uprawnień do świadczenia wychowawczego narusza nie tylko zasadę równości, ale także społeczne poczucie sprawiedliwości, które nie powinno być pominięte.

Powyższe stanowisko Rzecznik Praw Dziecka zajął już na etapie prac legislacyjnych nad projektem ustawy *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* w wystąpieniu do Pani Minister z 13 stycznia 2016 r. ZSS.422.5.2016.JW.

Mając na względzie szczególną troskę o ochronę praw dziecka z niepełnosprawnością, na podstawie art. 11 ustawy z 6 stycznia 2000 r. *o Rzeczniku Praw Dziecka* (Dz. U. 2015 r. poz. 2086, z późn. zm.) zwracam się do Pani Minister o analizę przedstawionego problemu i podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do zapewnienia jednakowych warunków nabywania prawa do świadczenia wychowawczego dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością.

Z wyrazami szacunku  
Marek Piński